

Dan Mills

SNIPER ONE

Britský odstřelovač
v obklíčení iráckých povstalců

OMNIBOOKS

DAN MILLS
SNIPER ONE

Original English language edition first published by Penguin
Books Ltd., London

Text copyright Sniper One © Dan Mills 2008

The author has asserted his mortal rights

All rights reserved

Translation © 2017 Daniel Dominik

ISBN 978-80-8778-897-4 (pdf)

Dan Mills

SNIPER ONE

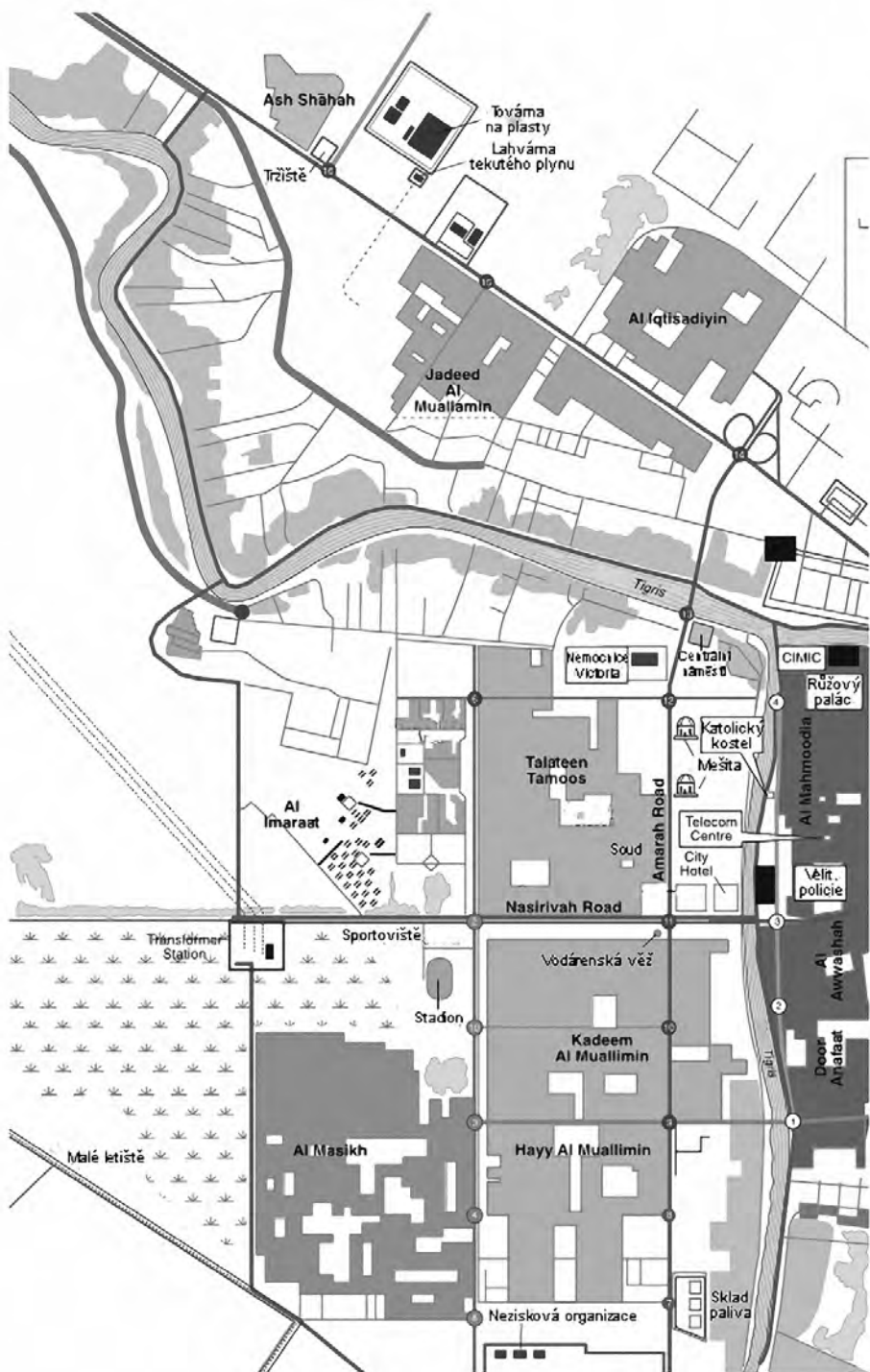
Britský odstřelovač v obklíčení iráckých povstalců

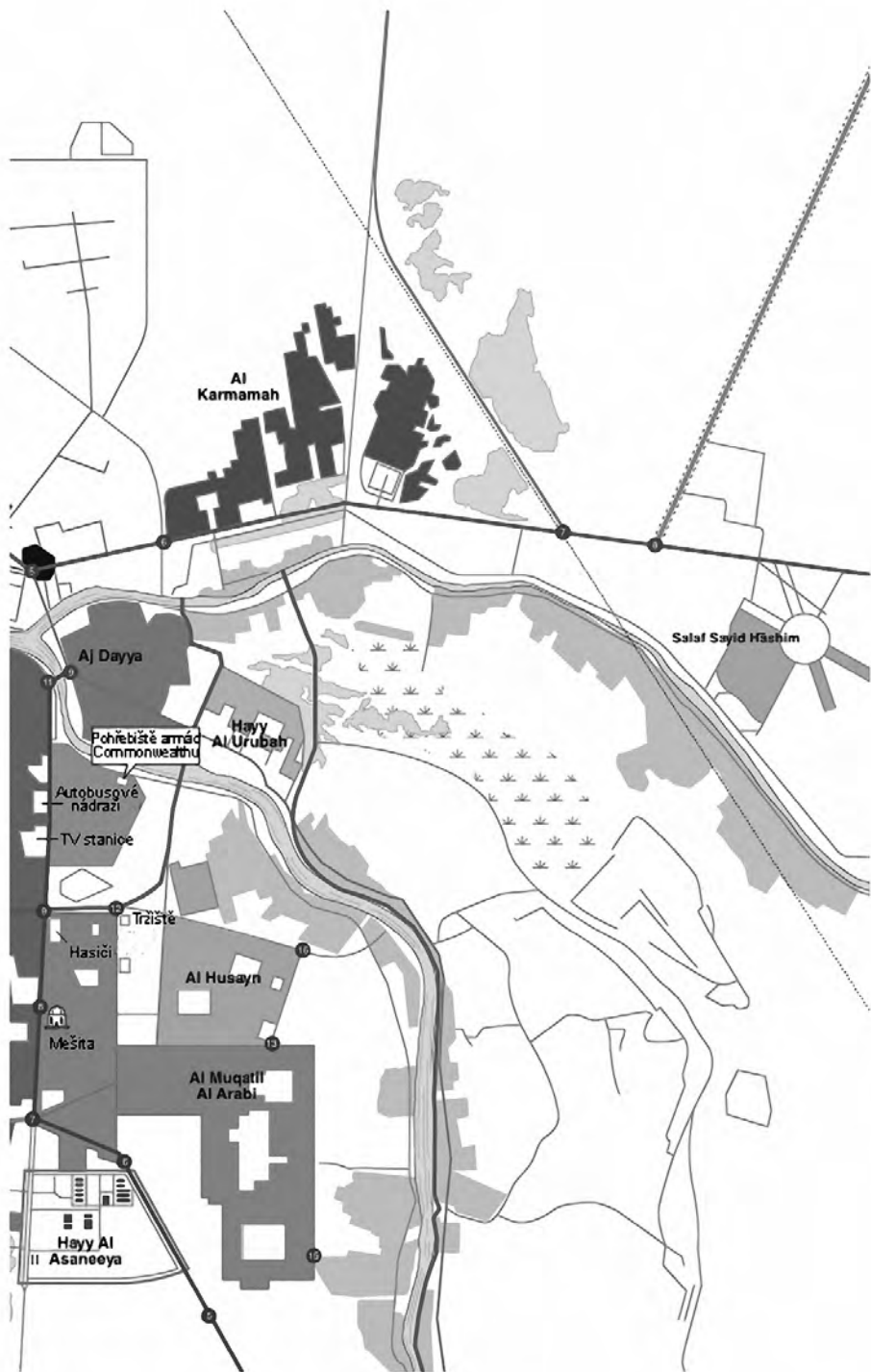
OMNIBOOKS

2017

Až se zítra vrátíte domů, neočekávejte, že bude někdo vědět, čím jste si prošli. A dokonce i kdyby to někdo věděl, většině lidí by to bylo asi úplně jedno. Někteří z vás možná dostanou medaili, kterou si zasloužili, ale mnohem víc z vás ji nedostane. Ale uvědomte si tohle: všichni jste teď členy klubu frontových vojáků a to je nejexkluzivnější klub na světě.

Podplukovník Matthew Maer
velící důstojník
1. prapor Královského pluku princezny z Walesu
tábor Abú Nadží, říjen 2004

ÚVOD

18. dubna 2004

„Střelec horní okno,“ zvolal H.

H byl první, kdo ho ze své vyvýšené pozice, jako horní krytí vzadu na Dazově Snatchi, (obrněném Land Roveru) spatřil.

Jakmile jsem to volání uslyšel, ohlédl jsem se po střelci. Ve chvíli, kdy se dozvíte, že na vás míří zbraň, pátráte po cílech. A byl tam, v horním okně zlověstné třípodlažní budovy v dobře opevněném areálu. Na budovy v Amáře měla nezvykle čerstvý bílý nátěr a mříže na všech oknech.

Když jsem ho spatřil, začínal prostrkávat železnou mříží AK-47. V jasném slunečním světle se leskla kovová hlaveň. Jak se střelec pomalu pohyboval ze strany na stranu, zdálo se, že se nemůže rozhodnout, na koho z nás devíti chce zamířit nejdříve.

Už jsem pozpátku krácel ke svému Land Roveru, dalšímu vozidlu v malé hlídce, zaparkovanému na silnici asi o padesát metrů dál. Ale Dazovo vozidlo bylo na druhé straně silnice jen patnáct metrů od přední brány areálu. Pokud to byl alespoň trochu schopný střelec, byli jsme všichni jako kachny sedící na rybníce.

Živě konverzoval s dvojicí svých poskoků - jedním starším a jedním mladším. Všichni byli vousatí, oblečení v černých hábitech, a měli na sobě hrudní nosiče ze zeleného plátna.

Zdálo se, že spolu klábosí a skoro jsem je slyšel, jak posuzují situaci: „Máme, nebo nemáme?“

Pak se brána s hlasitým kovovým třesknutím zavřela. Čtyři naštvaní chlápci se stejnými dlouhými islamistickými vousy, kteří křičeli na Daze a na mne, se náhle nahrnuli zpět dovnitř.

Myslí si to, co si myslím já. Tohle to odstartuje. Věděl jsem to.

Teď to bylo poprvé, co jsme byli tak daleko od základny. Ale já jsem absolvoval dost turnusů v severním Irsku, abych pochopil, co se tu děje.

Atmosféra se rychle zhoršovala. Můj mozek se snažil udržet tempo s během událostí. Už jsem se rozhodl odtud vypadnout a řekl jsem chlapům, aby si nastoupili. Teď to vypadalo, že náš čas už vypršel.

Instantně a nedobrovolně jsem zrychlil, když jsem se pozpátku vracel. Čtěl jsem se otočit, abych se podíval, kam jdu, ale nechtěl jsem z těch klaunů v horním okně spustit oči.

Do prdele. Jak jsme se mohli dostat tak rychle do takových sraček?

Nemohl jsem se otočit a běžet ke Snatchi, protože by to znamenalo, že jsem před těmi cvoky, ať byli kdokoliv, ztratil tvář. A tohle britská armáda nedělá. Ale také jsem věděl, že nemám čas poflakovat se kolem.

Nerozčiluj se Danny Boy. Zachovej si pomalý srdeční tep a soustřed se. Nikomu tím nepomůžeš, když budeš panikařit jak holka.

„Sleduji ho!“ zvolal Smudge.

„Vidíme ho,“ řekl o vteřinu později Ads společně s pár dalšími kluky.

Netrvalo to ani čtyři vteřiny a další tři chlapi zajišťující ve dvou Snatchích horní krytí namířili na horní okno lehké kulometry Minimi.

Dobře. Alespoň jsou všichni chlapci vzhůru. Kdyby nebyli během takového dramatu vzhůru, neřeklo by to navíc nic dobrého o mém způsobu vedení výcviku.

Reakce kluků mě trochu uklidnila. Koneckonců zbraně nebyly v tomto pustém a zapomenutém koutě Iráku nic neobvyklého. Bylo známo, že i babičky se procházejí ulicemi města s AK-47 přehozenými přes rameno. To ovšem neznamenal, že by chtěly někoho sejmout.

Dostal jsem se na deset metrů ke svému Snatchi a potřebovali jsme jen pár dalších vteřin, abychom nastoupili do Land Roverů a fofrem vyrazili domů.

Žádný problém.

V tu chvíli přilétl přes zeď areálu granát. Všichni jsme ho uviděli současně. Pět, šest hlasů vykřiklo současně: „Granát!“

Pak se všechno zpomalilo. Granátu trvalo věčnost, než absolvoval svůj dvacetimetrový let vzduchem. Tmavý oválný předmět velikosti broskve, plný utrpení.

Na jeho stoupající dráze odskočila pojišťovací páčka a se slabým cinknutím přistála na chodníku. Uvolnění páčky umožnilo kladívku tvrdě udeřit na kapsli, což zapálilo rozbušku střelného prachu, která začala prudce hořet a vytvářet dostatečnou teplotu, aby vznikla výbušnou nálož.

Můj zástupce Daz byl poslední, kdo ho spatřil. Stál za svým Snatchem otočený zády k areálu. Když se obrátil, stále tikající granát prolétl nad střechou Land Roveru a s tupým zvukem ho zasáhl přímo do hrudníku.

Daz zůstal chvíli stát na místě jako zkamenělý a s ústy otevřenými v šoku. Granát se odrazil od hrudní destičky v neprůstřelné vestě dolů na chodník a pak se pomalu skutálel na silnici a pod samotný Snatch.

Všichni se v zoufalém úniku vrhli instinktivně k zemi a kryli si obličej.

Další vteřina absolutního ticha.

Pak *PRÁSK*.

Oslepující záblesk světla, pulzující tlaková vlna a ohlušující rána; všechno najednou. Střepiny létaly na všechny strany; vzduchem svištěly stovky rudých horkých kousků kovu, odrážely se od kovové brány, kamenných zdí a mého Snatche. Zároveň šlehala špinavou ulici okamžitá vichřice prachu a sutě a do vzdálenosti deseti metrů pokryla všechny vrstvou špíny a skvrnami od motorového oleje.

Vše, co jsem slyšel, bylo zvonění v uších, zhoršované druhotnou ozvěnou zvuků odrážejících se od okolních budov zpět do našich potlučených zvukovodů.

Konečně znovu ticho. Takže jsem se odvážil vzhlednout. Granát vybuchl přímo pod kapotou Snatche a rozsekal motorový prostor na kusy.

Sakra, to bylo blízko.

Na chvíli se zdálo, že jsme se z toho dostali. Znovu jsem vzhlédl a uviděl Snatche v plamenech. Ale nikdo nekřičel a všichni stáli na nohou.

Jako dalšího jsem uslyšel Daze.

„Kurva! Koupil jsem to. Do prdele!“ křičel stále znovu a znovu.

Napůl běžel a napůl kulhal po chodníku ke mně a mému Snatchi. S mohutným přílivem adrenalinu do nervového systému mu trvalo pár vteřin, než zjistil, co se mu stalo.

Obě nohavice měl značně potrhané a na oděvu s pouštním maskováním se mu od pasu až po svršky bot začaly objevovat desítky krvavých skvrn v barvě bordó. Jak kulhal, začala unikat z jeho pravé boty krev a zanechávala za ním na silnici tenkou červenou stopu.

Ušel deset metrů, pak klopýtl z chodníku a zhroutil se na zem přímo uprostřed silnice. Jeho tělo mu evidentně řeklo, že už nikam nejde.

Když si Daz vzpomněl na výcvik v první pomoci, otočil se na záda a začal máchat nohama ve vzduchu, aby zabránil krvácení ze zranění.

„Kurva, kurva, zasraný parchanti,“ pokračoval, když s nimi divoce třásl.

Naneštěstí se Daz rozhodl zhroutit se v palebném poli všech možných střeleckých pozic uvnitř areálu.

Ohlédl jsem se k němu. Většina zamřížovaných oken budovy se nyní plnila střelci a mířila na nás minimálně desítka hlavní AK-47. A zrovna když začal předvádět na zádech ležícího brouka, začaly přilétat kulky. Ti střelci použili výbuch granátu jako záměrný bod k zahájení palby.

Ježíši, právě jsme zde vstoupili do nového světa.

Vážnost našich nesnází na mne zapůsobila jako facka. Tohle bylo skutečné a mohlo to být jen horší. Kulky bušily do silnice všude kolem Daze a vyhazovaly do vzduchu malé obláčky prachu. Také se odrážely od pancéřových boků obou Snatchů. Kropili nás celými zásobníky plně automatickou palbou. Jedna kulka prosvítila přímo nad mou hlavou a s prasknutím rozrazila vzduch. Absolutně nedisciplinovaná palba, ale bylo jí dost, aby nás rozsekala na kusy.

Daz ležící v otevřeném prostoru představoval pro střelce perfektní cíl. Museli jsme ho odtamtud dostat, ale to znamenalo běžet přímo do smrtě kulek.

Do prdele, to je ale průser. Už nebyl čas přemýšlet. S Adsem po boku jsem dosprintoval těch třicet metrů k Dazovi v rekordním čase.

Každý jsme ho popadli za jednu paži a odtáhli ho tváří dolů co nejrychleji zpět za můj vůz a mimo palebné pole. Zmučeně křičel, jak se jeho zranění dřela o asfalt. Nebyl ale jiný způsob jak to udělat.

Nějak jsme se dostali ke Snatchi, aniž by nás trefili. Ale moji další dva muži poskytující horní krytí, Louey a Smudge, palbu stále neopřetovali. Na tuto chvíli se připravovali celý svůj vojenský život a měli v rukou dva zatraceně dobré lehké kulometry Minimi. Ale stále byli v šoku z toho, co viděli.

Spatřit někoho vyhozeného do vzduchu před vašima očima není moc hezké, natož pokud jde o dobrého kámoše. Ti dva dvacetiletí vojáci byli vyděšení k smrti a nehodlali se už déle poflakovat kolem tváří v tvář v tom dešti kulek.

Všech nás devět se nyní krylo v Land Roverech nebo za nimi, a teď se z nich pro střelce staly velké špinavé magnety na kulky. Naložili jsme Daze dozadu jednoho z nich, jelikož mu jeho pancéřované boky poskytly trochu lepší krytí před odraženými kulkami.

Uvnitř jsem měl možnost ho rychle prohlédnout.

Byl pořádně zřízený. Střepiny ho pokropily na obou nohou a dírky měl od stehů až po pouštní boty. Měl zhruba desítku vážných zranění tkáň. Obzvláště pravá noha byla ošklivě zřízená a byla to jen změř potrhání boty a krve bublající a tuhnoucí na jeho spleené a rozcupované bílé ponožce.

Uvnitř těch děr byla spousta různých velkých střepin granátu, které mu prorazily kůži, spolu s dalšími kousky trosek, které výbuch cestou k němu vymrštil z příkopu. Musela to být nesnesitelná bolest.

Byl z něho cítit silný pach výbušniny a spáleného masa. Také ztratil hodně barvy ve tváři. Mžikal očima a opakovaně upadal do bezvědomí a zase se z něj probíral.

„Dazi, ty pitomče blbej,“ řekl jsem ve snaze pozvednout ho na duchu, „měl ses raději zhroutit v nějakém krytí než uprostřed té zasrané silnice, kámo.“

Dokázal se usmát. Na člověka v tak mizerném stavu přijal tu kritiku dobře. Ale čas rychle ubíhal a my byli přitisknuti k zemi.

Díky pravidelným dávkám automatické palby z areálu v pozadí se od boků Snatchů stále odrážely s vysokým drnčivým zvukem kulky.

Vítejte v Amáře.

Musel jsem učinit nějaká rozhodnutí a to rychle. Už to opravdu začalo a my dostávali přímo uprostřed toho všeho nakládačku se svými ptáky vlajícími ve větru.

KAPITOLA I

Poprvé jsme se dozvěděli, kam jdeme, jedno deštivé listopadové ráno v Tidworthu.

Před naši shromážděnou jednotku se postavil nový velitel praporu, aby nám to oznámil. Jeho první slova byla: „Dobré ráno. Jmenuji se podplukovník Matt Maer. Jsem váš nový velitel a během dvaceti týdnů budeme nasazeni do jižního Iráku.“

Byl to normální přehnaně dramatický blábol, s nímž noví velitelé přicházejí, protože doufají, že to na nás udělá dojem. Ovšem ono to fungovalo – dojem na nás udělal. Šli jsme do Iráku.

Když jsme se tam dostali, byl to už rok od svržení vlády Saddáma Husajna. Mariňáci a paragáni byli dávno pryč a tou dobou se jižní Irák objevil dokonce jen zřídka v televizi. Ale bylo nám to fuk. Byla to skvělá novinka. Konečně jsme jeli na nějaké zajímavé místo.

Plukovník Maer ve svém proslovu také dodal: „Bude to turnus jako žádný jiný.“ A ani jeden ze šesti set vojáků v té místnosti neměl v tu chvíli tušení, jak pravdivými se ta slova ukážou.

Po několik dalších dní zavládlo v našem táboře na hranici mezi hrabstvími Hampshire a Wiltshire totální šílenství. Telefony nepřestávaly zvonit. Vojáci sloužící mimo prapor se snažili využít veškeré povolené triky, aby se z přidělení po celé zemi dostali zpět. Jiní, kteří nedávno podepsali ukončení služby v armádě, se zoufale snažili ty papíry ukrást a roztrhat je. Tohle si nikdo nechtěl nechat ujít.

Byli to hasiči, kdo nás vyřadil z invaze. Kvůli jejich podělané stávce jsme přišli o účast na největším nasazení britských jednotek od druhé světové války. Vláda využila vojáky v hasičských vozech z padesátých let jako nouzové opatření během vyjednávání o platech. Takže zatímco třiačtyřicet tisíc našich kolegů útočilo na pláže jižního Iráku, my jsme v Hampshire zachraňovali kočky ze stromů. Bylo to k pláči.

Také jsme si vyměnili nějaké sprostárny, když jsme projížděli kolem stávkových hlídek hasičů. Z těchto aut se žádné troubení klaksonů nezvalo.

„Zatrub, pokud podporuješ hasiče,“ křičeli na nás.

„Neserte a vraťte se do práce, vy líní kretění,“ odpovídali jsme jim.

„Vy kokoti, kvůli vám jsme nemohli jet do Iráku.“

Jako by to samo o sobě nebylo dost blbé, jen těsně jsme přišli o příležitost dostat se do první války v Zálivu. Tehdy, v roce 1991, byl prapor tak přesvědčen, že nás povolají, že dokonce začal balit naši výstroj do námořních kontejnerů. Dokonce jsme začali přestříkávat všechna naše vozidla pískovou barvou. Jenže válka pak skončila tak rychle, že už nás nepotřebovali.

Paragáni nás obrali o možnost jít na Falklandy. Byli jsme všichni připraveni, ale ministerstvo obrany je přepravilo letecky z cvičení v Belize, takže tam mohli jít místo nás.

Pravdou bylo, že 1. prapor Královského pluku princezny z Walesu (PWRR), nešel nikdy nikam.

Jsmo pěší pluk přiřazený Londýnu a jižním hrabstvím. Přestože nás oficiálně založili až v roce 1992 při slučování útvarů a během armádních škrtů na konci studené války, stále jsme jeden ze starších anglických bojových pluků. A to díky našim předchůdcům, které je možné vysledovat zpět až do roku 1661 a obrany Tangeru. Máme přezdívku Tygři a ta pochází od dalších slavných předchůdců, 67. pěšího pluku, který sloužil nepřetržitě jedenadvacet let v Indii.

Jedna nebo druhá jednotka, ke které jsme měli vztah, bojovala doslova v každém tažení, kterého se britská armáda kdy zúčastnila. Pak to asi před padesáti lety z nějakého důvodu přestalo.

Nejsme žádné hvězdy a stěží jsme se za posledních třicet let objevili ve zprávách. Samozřejmě kromě toho, když jsme během toho slučování převzali jméno princezny Diany. To ale skončilo celkem brzy, když o pět let později zemřela. Nic z toho neznamenal, že bychom nebyli zatraceně dobrá bojová jednotka, jíž jsem byl hrdým příslušníkem. Hodně bojových pluků na tom bylo jako my. Nikdo z nás nedostal možnost prokázat svou hodnotu tak dlouho, že si ministerstvo obrany začínalo myslet, že žádnou hodnotu ani nemáme.

Bylo mi šestatřicet let, vojákem jsem byl osmnáct let a odstřelovačem deset. Absolvoval jsem šest turnusů v Severním Irsku, jeden v Kosovu a jeden v Bosně, a přesto jsem ani jednou nevystřelil ze své pušky v bojovém nasazení. Kdokoliv byl v osmdesátých a devadesátých letech v Severním Irsku, měl vlasy ožehnuté pár bombami IRA. Ale jelikož na mne skutečně nestrílel žádný nepřítel, který by stál přede

mnou a já nedostal šanci střelbu opřevovat, nutilo mě to klást si otázku, zda se budu moci někdy nazývat pravým vojákem.

Vyrostl jsem ve vesnici poblíž Sloughu v Berkshire jako druhé dítě ze čtyř. V roce 1984 jsem se jako šestnáctiletý chlapec dal k armádě poté, co mi jakýsi náborář hodil do poštovní schránky leták. Nastoupil jsem do Královního pluku, mého místního regionálního pluku, protože mi to řekl rotmistr v náborové kanceláři. Služba v armádě je tak trochu naše rodinná tradice. Můj mladší bratr je armádní ženista a má sestra byla signalistkou, dokud z armády neodešla a nedala se k policii. Můj táta byl hasič a sloužil spolu se svými dvěma bratry na stejné hasičské stanici. Moje máma byla operátorkou u telefonní společnosti a můj dědeček byl u Královských ženistů.

Byl jsem dvakrát ženatý a rozvedený a měl jsem tři děti - dvě dcery z prvního manželství a syna z druhého. Armáda a manželství nejdou moc dohromady, protože doma ve skutečnosti nikdy nejste. V roce 1998 jsem na osmnáct měsíců z armády odešel, jelikož mi vadilo být tak často pryč. Ale když jsem zjistil, že civilní ulice nesnáším ještě víc, podepsal jsem to znovu.

Nikdy jsem nebyl zrovna kasárenský typ vojáka, který si užívá všechno to ošacení a formality s tím spojené. Ve skutečnosti bylo mou představou pekla stát na stráži před Buckinghamským palácem. Ale vždy jsem byl rád venku v terénu a dělal práci, za kterou jsem byl placený. Proto jsem se stal odstřelovačem. To je profesionální vojákování na vyšší úrovni.

Jako velitel odstřelovačské čety praporu bych byl první, kdo by si přiznal, že jsme se dostali na vysokou úroveň. Na hlupáky si moc nepotrpím. Ale jestli to jsou opravdu dobří vojáci, jsem celkem velkorysý a dávám jim hodně prostoru.

Všichni jsme si byli dobře vědomi toho, že v Iráku teď jde hlavně o budování národa, a ne o bojování. Ale stále jsme byli v sedmém nebi. Byli jsme šťastní jako blechy, že na nás konečně přišla řada. Nebyl to Balkán a nebylo to Severní Irsko. Kdo ví, možná dostaneme konečně možnost vyzkoušet ty úžasné zbraně, se kterými jsme celé roky tak tvrdě cvičili.

Pláckem přiděleným našemu praporu byl guvernérát Majsán v nejsevernějším výběžku chudého šíitského jihu pod britskou kontrolou. Jeho hlavním městem, které bude mít na starost má rota, byla Amára. Nikdy jsem o tom místě neslyšel, ale znělo správně irácky a to mi stačilo.

Prapor sestával ze čtyř rot. Tři z nich, A, B a C se přesouvaly v obrněných transportérech Warrior, protože jsme byli obrněná jednotka. A pak jsme tu byli my, rota Y, sto šest podpurných zbraňových expertů praporu. Naše rota se členila do čtyř čet: minometné, protitankové, průzkumné a odstřelovačské.

K praporu jsem se nedávno vrátil z funkce instruktora ve výcvikovém centru v Cattericku. Jakmile jsem se dozvěděl o Iráku, bylo mou zodpovědností dostat četu do bojové připravenosti pro obtížné operační nasazení. Byl jsem dvanáct let vycvičeným odstřelovačem a sloužil jsem v četě na dvou předchozích turnusech. Teď jsem jí velel a to byla má vysněná práce.

Být odstřelovačem je nejtvrďší prací v každé pěchotní jednotce. Nejtěžší je se kvalifikovat a odstřelovači britské armády jsou nejlepší na světě. To je další důvod, proč jsem se jím chtěl stát. Toužil jsem být nejlepší.

Četa měla patnáct mužů a všichni byli vycvičení odstřelovači: jednoho rotmistra (mne), tři rotné, tři četaře a osm vojínů.

Když jsem četou převzal, rozhodl jsem se, že potřebujeme udělat probírku. Takže jsem zorganizoval výběrový kurz, který mi umožnil od nuly rozřadit všechny chlapy. Přihlášily se jich doslova desítky, protože to je nejlepší práce v jednotce. Mohl jsem si dovolit být celkem nemilosrdný a dostat ty opravdu nejlepší. Když jsem s nimi skončil, byla to skvělá partička mládenců. Osobně jsem si vybral čtrnáct nejlepších zabijáků v praporu.

U odstřelovače je rozdíl v tom, že vidíte oči muže, kterého zabijíte. Vidíte na něm vše, protože jste ho nejspíše minuty nebo možná i hodiny studovali. Takže když tisknete spoušť, musíte být schopni oprostít se od vědomí, že mu berete život. Nemá význam posílat někoho do osmítýdenního fyzicky a psychicky náročného výcviku, který, když na to přijde, je schopen myslet jen na manželku a děti, které má jeho cíl možná doma. Může být klidně otcem osmi dětí a živit čtyři parodiče. Ale je to nepřítel a o tom to je. Je to fakt na hovno.

Nemůžete naučit lidi, jak se mají cítit, když k tomu dojde. Proto je výběr správné osobnosti na tu práci tak důležitý. Pokud to jsou alespoň trochu slušní vojáci, měli by být v každém případě dobrými střelci. Takže hledáte především někoho psychicky odolného a vytrvalého.

Odstřelovač musí být povahou tak trochu lovec. Musí si užívat stopování a zabití. Nemůžete být ani natvrdlý, protože se musíte naučit

spoustu věcí a provést pár výpočtů. Už jen dobře odhadnout vzdálenost není úplně snadné.

Stisknutí spouště a zasažení cíle je jen malá část toho všeho. Musíte být také dobří v tom, jak se dostat na správné místo a z něj, aniž byste byli spatřeni. Jinak budete také zabiti. To znamená vyrovnat se se spoustou nepohodlí a bolesti. Nakonec budete ležet celé dny v díře plné vody. Nebo ve stíněném podkroví, či na odkryté střeše. Musíte být zvyklý být mokrý, unavený, špinavý a cítit se bídne, a musíte mít nákladák plný trpělivosti.

Brzy jsme se stali těsně spjatou partičkou. Odstřelování je černou magií, které málokdo rozumí a ještě méně jich je v tom dobrých. A to jim vadí. Ale právě to nás jako jednotku sblížovalo. Hodně chlapů bylo tak pyšných na to, čím teď jsou, že šli ven a nechali si na biceps vytetovat klasické odstřelovačské logo, dvě zkřížené pušky s písmenem „S“ nad nimi.

Vždy jsme se oslovovali jen křestními jmény. Žádné hovadiny s „pane“. Všichni v četě měli přezdívku. Moje byla „Mnich“ na konto mé řídoucí kštic. Drzí parchanti. Průměrný věk v četě byl čtyřiaadvacet let, takže chlapi byli o pár let starší a zralejší než průměrný kluk ve střelecké rotě.

Také jsme vypadali jinak než všichni ostatní. Okamžitě nás odlišovala naše přesná zbraň. Naším hlavním pracovním nástrojem nebyla běžná armádní útočná puška SA80 ráže 5,56 mm, ale jednoranná opakovací odstřelovačská puška L96 ráže 7,62 mm. Říká se jí „dlouhán“.

Také jsme byli hrdí na to, že jsme se oblékali ošuntěle. Dokonce i v kasárnách jsme chodili bez hodnostních označení a vypadali všeobecně neupraveně, protože takhle děláme svou práci. Poflakovali jsme se kolem s košilemi vytaženými ven z kalhot a s nevyhrnutými rukávy, a s neostříhanými vlasy a kotletami. Nenosili jsme na kalhotách nákoleníky, což znamenalo, že sahaly až dolů a zakrývaly nám skoro celé kanady.

Ale byli jsme ošuntělí z dobrých vojenských důvodů. Neradi si pereme v poli oblečení, protože musíme páchnout jako země, na které pracujeme. Pokud se pokusíte skrýt ve vysoké trávě a voníte po Persilu, moc dlouho naživu nevydržíte. A vyčnívající velké černé kožené kanady také nejsou nejlepším maskováním, tedy pokud se nesnažíte ukrýt se na asfaltové silnici.

Proto nás štábní praporčíci na celém světě nenávidějí. Nemají rádi

odstřelovače, jelikož obvykle kašlou na věci, které je skutečně obtěžují. Štábní praporčíci by chtěli, aby byli všichni jako ze škatulky s naleštěnými botami a knoflíky. Ale to nás nezajímá, protože kvůli tomu lépe střílet nebudete.

Odstřelovači mají v moderní válce dvě učebnicové role. Tou první je průzkum. Spolu s průzkumnou četou jsou odstřelovači očima a ušima bojové skupiny. Získáváme informace buď pozorováním z úkrytu, nebo na dlouhou vzdálenost, abychom si vytvořili obrázek o síle nepřítele a jeho pohybech. Informace jsou někdy mocnější než vystřelení kulky. Můžete dozadu nahlásit pozice tanků nebo motorizovaných pěších jednotek a nechat je zlikvidovat dělostřelectvem, aniž byste vůbec prozradili svou pozici.

Druhou rolí je likvidovat prioritní cíle. Naším úkolem je co nejdříve narušovat nepřátelské plány a způsob, jakým bojuje. Na začátku seznamu jsou vždy nepřátelští velitelé a jejich vyšší důstojníci. To je ponechá bez vedení a zasévá to mezi ně zmatek. Nejnižší prioritu mají obyčejní vojáci, protože ztráta jednoho nebo dvou z nich nemá na nepřátelský útok žádný vliv. Ale pokud jsou to jediné cíle v dohledu, pak je stejně všechny zabijete.

Jsme vycvičení, abychom operovali kdekoliv, zpoza našich linií, uprostřed země nikoho nebo dokonce hluboko za nepřátelskými liniemi, abychom narušovali týl. Vždycky první odcházíme a poslední přicházíme. Dávno minuly dny osamělých odstřelovačů dělajících svou práci uprostřed ničeho. Dnes to jsou konkrétnější úkoly v hlídkových skupinách dvou, čtyř nebo osmi mužů a někdy dokonce celé čtyry.

Naším heslem je „jeden výstřel, jedno zabítí“. V žádném oboru není pravdivější, že minout o centimetr je stejné jako minout o kilometr. Je to víc než jen věc osobní hrdosti. Pokud minete, dáváte cíli možnost, aby vás další den zabil.

Dnešní odstřelovači pracují ve dvojicích. Střelec a pozorovatel. Střelci se říká Číslo jedna. Ovládá zbraň od jejího postavení až po stisk spouště. Číslo dva pro něj vyhledává cíle, kontroluje jeho výpočty vzdálenosti a síly větru, a kryje mu záda.

Elitou naší čtyry bylo sedm kvalifikovaných Čísel jedna s nášivkou - já, Daz, Chris, Fitz, Ads, Longy a Oost. Všichni jsme byli vycvičení ke střelbě. Čísla dvě byli Smudge, Rob, Ben, H, Sam, DV, Des a Spikey. Jelikož mé jméno bylo na všech administrativních seznamech čtyry vždy na prvním místě, označovali mě ve vojenské hantýrce jako Sniper One.

Těch prvních pár týdnů poté, co plukovník Maer nechal vybuchnout tu bombu o Iráku, byl Tidworth úplně plný šílených spekulací o tom, jaký ten turnus může být. Chytali jsme se každého kousku drby, jako by to byla objevná zpráva z hvězd. Dale, štábní praporčík naší roty, přišel s nejlepší fámou jednou večer v poddůstojnické jídelně.

Spiklenecky se ohlédl přes rameno a pak se ke mně naklonil přes bar.

„Dane, slyšel jsem, že je velitel hotov s výpočty. Pokud zůstane současné tempo událostí stejné, odhaduje, že jeden z pěti příslušníků praporu se během turnusu dostane do slušného kontaktu.“

Slušný kontakt znamená v naší řeči pořádně velkou přestřelku.

„Skutečně?“

„Jo. A Abú Nadží ostřelovali minulý týden z minometů tři dny v kuse. Ale buď s těmi drby opatrný, kámo, protože nechceme vyplašit slepice, že ne?“

Myslel tím, abych bral jeho cenné informace vážně. Ale když jsem se otočil, abych mu pohlédl zpřímá do očí, ani Dale si nedokázal odpustit dětinský úšklebek. Byl stejně vzrušený jako my všichni ostatní a přes své postavení jsme se zachichotali jako školáci.

Praporčík specialista Dale Norman byl v rotě Y poddůstojníkem s nejvyšší hodností a její zdaleka nejrespektovanější příslušník ze všech.

Otec tří dětí z Portsmouthu byl znám jako pan Flegmatik - nejchladnokrevnější chlap ve městě. Dale byl velký podsaditý mladík a byl známý svým kosti drtícím stiskem ruky. Měl také hluboký hlas jako Frank Bruno a vždy mluvil přirozeně pomalu, což mu okamžitě dodávalo zdání autority.

Byl také mým dobrým kámošem. Byli jsme téměř dvacet let ve stejném praporu. Prožili jsme celou kariéru společně a vyrostli jsme spolu. Nikdy po mně nechtěl, abych mu říkal pane, což jsem podle předpisů měl, a vždy byl připravený si popovídat, když jsem to potřeboval.

Po vánočním opuštěním jsme nastoupili přímo do tvrdého tříměsíčního operačního výcviku pod vedením jednotky zvané OPTAG (Operational Training and Advisory Group), což byli armádní experti na život v poli. Byl to rutinní balíček, obnovovací kurs pro všechny vojenské dovednosti ušitý na míru jižnímu Iráku. To znamenalo výcvik s vrtulníky, hlídkování, kontrolní stanoviště na silnicích, nepokoje, evakuace obětí, nějaké

základy arabštiny. A hodně úsměvů.

„Iráčané jsou zvyklí na vojáky se zbraněmi, kteří je terorizují,“ říkával jeden z instruktorů. „Způsobem, jak ukážeme, že jsme jiní než Saddámovi gangsteři, je úsměv. Poznaj tak, že jim neublížíme.

„Takže se usmívejte, vy sráči.“

Budeme se usmívat na hlídkách. Budeme se usmívat na kontrolních stanovištích. Budeme se usmívat při vyskakování z vrtulníků. Usmívali jsme se sakra tak moc, že nás na konci každého dne bolela ústa.

Vyslal jsem četu na řadu tvrdých fyzických cvičení do Kanady a na Salisburské pláně. Irák bylo nebezpečné místo a stále tam pravidelně zabíjeli britské vojáky. Došlo mi, že mám povinnost postarat se, aby moji chlapci dostali tu nejlepší šanci na přežití. Na začátku proběhla debata o tom, zda si vůbec budeme brát naše dlouhány. Někdo z velení usoudil, že většina vybavení roty by vypadala na mírotvornou misi trochu moc agresivně. Místní by se naštváli, kdyby nás viděli s příliš mnoha špičatými věcmi. Nakonec se velení shodlo na kompromisu - minomety zůstanou v Tidworthu, ale odstřelovačské pušky půjdou s námi. Ale nevěděli jsme, že minomety jsou přesně to, co budeme potřebovat.

KAPITOLA 2

Na asfalt letiště v Basře dosedl s těžkým žuchnutím Hercules, pilot přepnul řvoucí motory na zpětný chod a všichni sebou trhli dopředu. V Kataru jsme přestoupili z dopravního letounu Lockheed Tristar do starého armádního koně, protože pohodlný osobní proudový letoun neměl obrannou techniku proti střelám země-vzduch, aby mohl bezpečně přistát v Basře.

Bylo právě po půl deváté ráno 7. dubna, rok od chvíle, kdy město padlo do rukou britských invazních sil.

Od chvíle, kdy jsme překročili hranice Iráku, jsme všichni měli na sobě neprůstředné vesty a přilby. Jakmile osádka otevřela dveře, letadlo prostoupil teplý vzduch a během pár vteřin přemohl jeho klimatizaci. Vstoupit do něj i bez dodatečné zátěže, kterou jsme na sobě měli, bylo jako vstoupit do pece. A to byla teprve polovina jara, ale teploty už dosahovaly čtyřiceti stupňů Celsia. Z tmavého vnitřku Herculesu bylo jasné sluneční světlo Basry oslepující. Během pěti minut jsme byli od hlavy až k patě úplně propoceni.

To první, co jsem uviděl, byly šťastné úsměvy některých vojáků 1. praporu motorizované pěchoty, seřazených k nastoupení do letadla, ze kterého jsme právě vystoupili. Byli z jednotky v Amáře, kterou jsme měli nahradit. Oni jeli domů a náš příjezd byl konečným potvrzením tohoto faktu. A tu radost měli vtisknutou do tváří.

Když jsme vcházeli do budovy terminálu, jeden z nich zavolal: „Nazdar, chlapi, rád vás vidím.“ Další se zeptal: „Na jak dlouho to tu máte, hoši? Šest měsíců, že? Dobrý Bože, to je fakt na hovno, že jo. Věděli jste, že dnes letím domů?“

Od jeho kámošů se mu dostalo bujarého smíchu. Bylo to normální dobrosrdečné popichování mezi střídajícími se vojáky, které se dělo všude. Ale zdálo se, že to vojáci od motorizované pěchoty myslí opravdu vážně.